

El derrotisme de l'esquerra

- Al Partit Democràtic hi convergeix una amalgama de tendències ideològiques, des de comunistes fins a catòlics, que l'han erosionat i debilitat contra la coalició dretana

ROSA MASSAGUÉ

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 25.10.09

Camí de Valladolid per recollir un premi al festival de cinema d'aquella ciutat, el director cinematogràfic **Ettore Scola** buidava el pap divendres sobre la silent esquerra italiana i sobre el primer ministre **Berlusconi**. «Ni els polítics ni els intel·lectuals hem fet prou per encarar-lo, per aturar-lo», es lamentava. I afegia de manera malastruga: «l el pitjor és que Itàlia no millorarà si mor **Berlusconi**. La seva ideologia ja està arrelada». Aquesta esquerra que ha estat incapaç de fer sentir la seva veu per sobre de l'estridència berlusconiana encara avui una nova etapa que hauria de convertir el Partit Democràtic (PD) en el que no ha aconseguit ser des de la seva fundació, l'octubre del 2007: un verdader partit d'oposició que sigui capaç de desarrelar aquella ideologia a què es refereix **Ettore Scola**.

En el seu origen, el PD va intentar alguna cosa que semblava impossible a Itàlia, on la dispersió i la multiplicació de petites formacions dibuixaven l'escenari en què es va moure la política des que el vendaval de Mans Netes, a principis dels anys 90, va acabar amb l'existència de dos grans partits: la Democràcia Cristiana (DC) a un costat de l'arc polític, i el Partit Comunista Italià (PCI) a l'altre. Al voltant d'ells girava tota una cort de petits satèl·lits polítics.

El Partit Democràtic va fer a l'esquerra el que **Berlusconi** havia fet a la dreta: aglutinar diverses forces més o menys afins i donar forma al bipartidisme. Només que en el cas de l'esquerra, les tendències suïcides s'han reproduït al llarg de la seva curta vida i l'afinitat ha estat molt discutible.

Dos dels tres candidats que avui aspiren a liderar el partit ho demostren. **Pierluigi Bersani**, que surt com a favorit, es va formar políticament a les files del traspassat PCI, mentre que **Dario Franceschini**, que ha estat el secretari regent des de la desbandada de **Walter Veltroni** el febrer passat, ho va fer a les de la Democràcia Cristiana.

ELS nombrosos corrents que hi ha al seu si no desmereixen el galimaties en què s'apuntalava la DC en els seus temps gloriosos. Al PD hi ha els fidels a **Veltroni**, a **Francesco Rutelli**, a **Massimo D'Alema**. Hi ha ecologistes, olivistes, populars, cristians progressistes, teodem o catòlics conservadors, i moltes altres capelletes.

Les diferències al si del partit han estat tals que hi ha hagut sectors propensos a buscar una aliança amb Itàlia dels Valors, el moviment pendular i imprevist de l'exmagistrat **Antonio di Pietro**, i altres sectors ho han buscat amb la Unió de Centre, de **Pier Ferdinando Casini**, un democristià i exaliat de **Berlusconi** i la seva Casa de la Llibertat.

La desorientació també ha estat notòria quan el catòlic **Franceschini**, per exemple, ha demostrat que és més laic i que entén molt millor què és el laïcisme, marcant les diferències amb el Vaticà, que molts dels coreligionaris del partit amb pedigrí gens religiós o amb els teodem, el

sector que està més a la dreta del PD i molt conservador pel que fa a qüestions d'ètica.

Aquesta estranya amalgama que ha estat i és el PD, juntament amb l'omnipresència de **Berlusconi** en l'escena política i en els mitjans de comunicació, no expliquen per si mateixos la incapacitat de l'esquerra per convertir-se en l'autèntica oposició. Hi ha un derrotisme, un desànim, que sembla consubstancial a aquesta esquerra.

Fa pocs dies, el gran savi del periodisme italià, **Eugenio Scalfari**, recordava que a les eleccions de l'abril de l'any passat, la coalició formada pel partit de **Berlusconi** i per l'Aliança Nacional de **Gianfranco Fini** va guanyar amb el 37,7% dels vots, mentre que el PD en va aconseguir el 33,5%. Deia el periodista que allò no va ser una derrota i recordava que aquella formació política reformista amb pocs mesos de vida havia superat els resultats del PCI, que, des de principis dels anys 80 en endavant, cap vegada havia aconseguit superar el 30% dels sufragis. «Per tant, no era una derrota, sinó que era un punt de partida», assegurava **Scalfari**.

Allò no va ser viscut ni pel partit ni per la societat com una dolça derrota. Va ser viscut com una derrota a seques que va tenir l'efecte de paralitzar l'impuls creatiu i de creixement de la nova formació. El desànim regnant des d'aleshores a les files del PD sembla demostrar que a l'ADN de l'esquerra segueix ben viu un gen dels temps de la guerra freda, el que diu que a l'esquerra mai li deixarien guanyar unes eleccions. Potser l'exercici electoral d'avui és realment aquell ajornat punt de partida.